

مقطع تحصیلی: کارشناسی ■ رشته معماری ترم دوم سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس: هنرهای سنتی ایران نام و نام خانوادگی مدرس: مهران رضایی
آدرس email مدرس mehranrezaei056@gmail.com تلفن همراه مدرس: ۰۹۱۲۵۶۱۶۲۴۴

جزوه درس هنرهای سنتی ایران
text: دارد ■ ندارد □
مربوط به هفته : جلسه نهم ■
voice: دارد □ ندارد ■
power point: دارد □ ندارد ■

اساتید برجسته منبت در ایران

مانند بسیاری از هنرهای دیگر دوران صفویه دوران اوج و شکوفایی این هنر و هنرمندان مربوط به آن بود اما با ورود به دوره قاجار و نادیده گرفتن هنر و هنرمندان ایرانی این هنر به بوته فراموشی سپرده شد. تا اینکه در اواخر دوران قاجار اساتیدی مانند استاد علی مختاری گلپایگانی (رییس صنایع مستظرفه مدرسه دارالفنون) و استاد احمد صنیعی به تهران آمدند و به تربیت هنرجویانی در رابطه پرداختند.

استاد علی مختاری گلپایگانی در ۱۸ سالگی به تهران آمد و بعد کسب اجازه از استاد کمال الملک در مدرسه دارالفنون به تدریس منبت به شاگردان پرداخت و از این رو به ابقای این هنر کمک کرد.

از آثار استاد گلپایگانی (سمت راست گل رز و سمت چپ تمثال استاد کمال الملک)

سبک های منبت کاری

بنا بر روش های گوناگون ساخت منبت این هنر به سه زیر شاخه تقسیم می شود.

حکاکی

برجسته نمایی

پیکر تراشی

منبت به سبک برجسته نمایی

منبت پیکر تراشی

منبت حکاکی

در سبک حکاکی روی چوب به کمک ابزار گود برداری می شود و در نتیجه نقشه و طرح پایین تر از سطح صاف چوب قرار می گیرد. اما در برجسته نمایی طرح مورد نظر گویی که از سطح کار کاملاً جداست. سبک دیگری نیز وجود دارد که به پیکر تراشی معروف است. در این سبک زمینه ی صافی دیگر باقی نمی ماند و چوب تماماً شکل طرح مورد نظر را می گیرد.

چوب مورد استفاده در منبت کاری

استاد منبت کار بنا بر رنگ و جنس کاری که می خواهد بسازد از میان چوب های گوناگون چوب مناسب را انتخاب می کند. در این میان تعدادی از چوبها از بقیه کاربری بیشتری در ساخت آثار هنری منبت کاری دارند.

چوب گردو

چوب گلابی

چوب چنارف نارون

چوب راش

چوب تبریزی

.....

این چوب ها هر کدام رنگ منحصر به فردی دارند که در آفرینش های هنری کمک قابل توجهی به زیبایی نهایی اثر می کنند.

در تصویر شماره ۸ تلفیقی از هنر منبت با معرق را مشاهده می کنید. در معرق کاری استاد کار تکه هایی از جنس ها و رنگ های گوناگون چوب را در کنار یکدیگر قرار می دهد تا با وجود تفاوت در رنگ و جنس چوب اثر زیبایی و گیرایی بیشتری پیدا کند. در منبت کاری همان گونه که گفته شد روی چوب مورد نظر نقوش حک می شوند که ترکیب این دو هنر آثار فوق العاده ای را خلق می کند.

در تلفیق هنر های معرق و منبت کاری

امروز باید با ترویج فرهنگ حمایت از صنایع دستی به پیشروی این هنر کمک کرد و با ماشینی شدن این هنر مبارزه کرد. منبت کاری همیشه نیاز به استادانی جهت آموزش و از آن هم مهم تر هنرآموزانی جهت یادگیری احتیاج دارد تا زنده بماند.